

Granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar

Enköpings kommun

December 2024

Anna Hilmarsson, certifierad kommunal revisor






Amanda Guerra, revisionskonsult

Kristian Damlin, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Enköpings kommun genomfört en granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar. Granskningens syfte är att bedöma om upplevelsenämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att upplevelsenämnden **inte helt** har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet *Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor*.

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Delvis	
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Delvis	
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Delvis	
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Delvis	
5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	Delvis	

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi upplevelsenämnden att:

- Säkerställ att tydliga rutiner, checklistor och bedömningsgrunder upprättas för handläggningen av föreningsbidrag och tydliggör hur ställda krav ska styrkas, kontrolleras och dokumenteras. Detta i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoende och sårbarhet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.
- Tillse att det upprättas riktlinjer och villkor för de särskilda stöd som nämnden kan fatta beslut om.
- Säkerställ tillräcklig omfattning av kontroller i alla delar i processen och att utförda kontroller, bedömningar och vidtagna åtgärder i handläggningen av föreningsbidrag systematiskt dokumenteras och signeras. Tillse att uppföljande kontroller av bidragsberättigade föreningar sker årligen i enlighet med riktlinjerna.
- Säkerställ en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag samt tillse att det dokumenteras.

- Riskbedöma hela föreningsbidragsprocessen inom ramen för nämndens systematiska arbete med intern kontroll.
- Undersök möjligheten att begränsa antalet användare som kan göra ändringar av inbetalningsuppgifter och beräkningsgrunder i bidragssystemet.
- Tillse ett strukturerat systematiskt arbete med verksamhetsbesök och fysiska kontroller som inkluderar rutiner samt dokumentation av besök och utförda kontroller.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	4
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	6
Riktlinjer och rutiner	6
Kontroll av ansökan och utbetalning	11
Kontroll vid utbetalningar	15
Tillräckliga kontroller av ändamål	18
Uppföljning och återrapportering till nämnden	19
Samlad bedömning	22
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	22
Rekommendationer	23

Inledning

Bakgrund

Inom kultur- och fritidsområdet hanteras stora utbetalningar i form av bidrag till föreningar. Nivåerna skiljer sig åt i Sveriges kommuner och bygger på lokalt antagna riktlinjer. Även andra kommunala verksamheter kan hantera olika former av stöd och bidrag till föreningar.

Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan.

En tillförlitlig och säker hantering av dessa bidrag är viktig ur flera aspekter. En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för kommunen.

Revisorerna har utifrån väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende upplevelsenämndens arbete med intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om upplevelsenämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Revisionsfrågor:

1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?
5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Kontroll av följsamhet till riktlinjer och regler görs inom ramen för revisionsfrågor 2-4.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen kap 6 § 6.
- Enköpings kommuns riktlinjer för föreningsbidrag
- Kommunens regler för ekonomisk förvaltning

Avgränsning

Granskningen avser upplevelsenämnden och avgränsas till räkenskapsåret 2024 samt aktuella föreningsstöd i Enköpings kommun. Stickprovet berör i huvudsak räkenskapsåren 2023 och 2024, se närmare under metodavsnittet. Bidraget *Aktivitetsstöd för aktiviteter på finska* har inte ingått i granskningen utifrån att kommunstyrelsen är ansvariga för stödet.

Metod

Granskningen har genomförts utifrån dokumentstudier av nämndens beslutade bidragsregler, delegationsordning, och protokoll. Därtill har intervjuer genomförts med berörda tjänstepersoner:

- Enhetschef föreningsstöd
- Samordnare civila samhället
- Ekonomiassistent

Vidare har ett stickprov genomförts om ändamålsenliga underlag finns för utbetalda föreningsbidrag för 13 föreningsbidragsansökningar (där 10 stickprov avser beviljade bidrag och 3 stickprov avser avslag på ansökningar). Bidragen som kontrollerats betalades ut år 2023 och år 2024.

Fördelning och urval har skett utifrån bedömning av risk och väsentlighet. Stickprovskontrollen har omfattat bland annat kontroll av korrekta ansökningshandlingar, beslut, utbetalningsunderlag samt eventuell efterhandsrapportering. Mer utförlig beskrivning kring metod för stickproven finns under avsnitt iakttagelser i rapporten. För att kunna kontrollera (verifiera vad som ev, nämns i intervjuer) om nämndens uppföljning har en granskning av protokoll genomförts under perioden januari 2023 till och med oktober 2024.

Granskningen har kvalitetssäkrats av Kristian Damlin, certifierad kommunal revisor, i enlighet med PwCs interna riktlinjer.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Riktlinjer och rutiner

Revisionsfråga 1: Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

lakttagelser

Organisation

Enligt upplevelsenämndens reglemente (beslutat av kommunfullmäktige 2024-06-20 § 106) ansvarar nämnden för verksamhets- och konsultativt stöd till verksamheter och föreningar inom kultur- och fritidsområdet samt stöd till föreningar och verksamheter när det gäller lokaler och anläggningar. Vid intervjuer framgår att även socialnämnden och dess förvaltning hanterar vissa bidrag till föreningar med verksamhet inom socialtjänstens ansvarsområde. Vidare uppges även att kommunstyrelsen beslutar om ett bidrag, aktivitetsstöd för aktiviteter på finska. På kommunens webbplats finns samlad information om vilka bidrag som finns att söka i kommunen kopplat till upplevelsenämndens där även aktivitetsstödet för aktiviteter på finska finns med.

I upplevelsenämndens delegationsordning (antagen 2023-09-21 § 86) framgår att följande har delegat att besluta om bidragsgivning till, och stöd i övrigt, åt civilsamhället i enlighet med *Regler för stöd till civilsamhället*:

- Förvaltningschef upp till 5 000 000 kr
- Verksamhetschef upp till 500 000 kr
- Enhetschef Föreningsstöd upp till 150 000 kr

2024-10-24 § 90 beslutade upplevelsenämnden om en ny delegationsordning som ska gälla från och med den 1 januari 2025. I den nya delegationsordningen har verksamhetschefens beloppsgräns höjts från 500 000 kr till 1 000 000 kr.

Vid intervjuer framgår att det pågår ett arbete med att revidera nämndens reglemente, som ska beslutas av kommunfullmäktige i december 2024. Enligt de intervjuade är det tjänstepersoner inom förvaltningen som tagit initiativ till revideringarna av både delegationsordning och reglemente.

Det finns en samordnare för civila samhället som bland annat ansvarar för hanteringen av föreningsbidrag. Samordnaren för civila samhället samordnar en arbetsgrupp för dialog och samverkan samt föreningsstöd. Arbetsgruppen består, utöver samordnaren, av tre sakkunniga som hanterar de initiala skeendena i bidragsansökningarna. Däremot är det samordnaren som först tar emot ansökningarna och sedan fördelar de vidare till den sakkunniga som är bäst lämpad utifrån sitt sakområde. Ansvarig handläggare/sakkunnig gör en första bedömning av ansökan och sedan diskuteras bedömningarna på beslutsmöten för att säkerställa likvärdiga beslut. Om arbetsgruppen

skulle vara oense om en bedömning kopplas enhetschefen för föreningsstöd in, som gör ytterligare en bedömning av ansökan.

Enligt uppgifter fattar nämnden inga beslut avseende föreningsbidrag, endast om det skulle komma in en särskild ansökan utanför ansökningsperioden eller om särskilda händelser skulle inträffa. Exempelvis kan nämnden fatta beslut om stöd om en förening blivit utsatt för skadegörelse eller liknande och behöver ytterligare medel för att återställa sin verksamhet. Det finns inga riktlinjer eller rutiner kopplade till den stödformen. I samband med protokollsgenomgång under revisionsfråga 5 noteras att nämnden fattat beslut om driftsbidrag. Av nämndens bidragsregler framgår inte stödformen driftsbidrag.

Vid intervju anges att de föreningar som erhåller föreningsbidrag från socialnämnden ej kan beviljas föreningsbidrag från upplevelsenämnden. Vi noterar ingen rutin som säkerställer att så inte sker.

Riktlinjer

Upplevelsenämnden har tre riktlinjer som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag:

- Bidragsregler - Stöd till civilsamhället i Enköpings kommun (beslutad av upplevelsenämnden 2021-10-19 § 83)
- Regler för investeringsstöd (beslutad av upplevelsenämnden 2022-02-15 § 7)
- Bidragsregler för kostnadsfria lovaktiviteter (beslutad av upplevelsenämnden 2023-10-17 § 98)

I riktlinjerna ovan presenteras kommunens grundkrav samt vilka regler som gäller för att bli bidragsberättigad samt för respektive bidragstyp, se vidare information om rutiner och kontroller under revisionsfråga 2. För respektive bidrag beskriver reglerna särskilda krav, bedömning av ansökan, utbetalning och redovisning. Vissa medel, exempelvis verksamhetsstöd, baseras på antal deltagartillfällen och där kan inte föreningen ansöka om en viss summa. Andra bidrag som exempelvis grundstöd och arrangörsstöd grundar sig på en fast summa enligt ett högsta belopp som sätts utifrån kommunens årliga budget för stödformen. För andra typer av bidrag, till exempel utvecklingsstöd och investeringsstöd, söker föreningar om en viss summa utifrån vad ansökan gäller för. I tabell 1 redovisas en sammanställning av samtliga bidrag som upplevelsenämnden hanterar. Utöver de föreningsbidrag som redovisas nedan hanterar nämnden även stöd till enskilda individer och grupper i form av stipendier, kulturstöd, bidrag till studieförbund och enstaka stöd¹.

¹ Enstaka bidrag kan ges till enskilda individer och grupper för att genomföra en aktivitet som bidrar till upplevelser i Enköping. Stödet ska bidra till möjligheten för en enskild person eller grupp att anordna aktiviteter utan att behöva vara organiserad i en förening.

Tabell 1: Sammanställning av bidrag från upplevelsenämnden

Bidragstyper	Ändamål
Startstöd	Stödet syftar till att förbättra förutsättningarna för nystartade föreningar att komma igång med sin verksamhet. Startstöd fördelas allt eftersom ansökningar inkommer och dessa blir godkända. Det finns särskilda krav.
Grundstöd	Stödet syftar till att uppmuntra förekomsten av föreningen och viljan att demokratiskt organisera sig som ideell förening. Grundstödet betalas ut i samband med utbetalning av verksamhetsstöd, vilket gör att en förening som vill ha sitt grundstöd behöver göra ansökan om verksamhetsstöd.
Verksamhetsstöd	Syftet med verksamhetsstödet är att bidra till föreningens långsiktiga och löpande verksamhet. Stödet är retroaktivt och ska fördelas utifrån föregående kalenderårs verksamhet. Ansvarig handläggare genomför stickprovskontroller och bedömer rimligheten i de ansökningar som skickas in. Det finns särskilda krav.
Arrangörsstöd	Stödet för publika arrangemang ska användas för att stödja de föreningar som har kostnader i samband med publika kulturarrangemang. Det ekonomiska stödet består av en fast summa enligt ett högsta belopp som sätts beroende på kommunens årliga budget. Ersättningen uppgår till max 50 % av det sökta beloppet. Det finns särskilda krav.
Utvecklingsstöd	Stöd ges till projekt och aktiviteter med en tydlig inriktning på utveckling. Utvecklingsstödet är ett engångsstöd och om det beviljas är det enbart en gång för varje utvecklingsinsats. Syftet med utvecklingsstödet är att bidra med utveckling i föreningslivet och ska i förlängningen ge förutsättningar till att fler kan ta del av en meningsfull fritid. Ansökan ska tydligt vara kopplad till föreningens verksamhet och bidraget ska gå till de faktiska kostnader som utvecklingsinsatsen innebär. Det finns särskilda krav.
Investeringsstöd	Stödets syfte är att bidra till att föreningar har möjlighet att driva, underhålla eller förbättra en anläggning så att verksamheten kan bedrivas med en hög grad av tillgänglighet och säkerhet. Investeringsstöd kan sökas för nybyggnad, ombyggnad, standardhöjande reparationer, inköp av materiella anläggningstillgångar eller tillgänglighetsskapande. Det finns särskilda krav.
Stöd för kostnadsfria lovaktiviteter	Bidraget kan sökas av alla bidragsberättigade föreningar som vill ordna kostnadsfria aktiviteter under främst sommarlovet till barn och unga i åldrarna 6–17 år. I bedömningen tas hänsyn till om föreningen får andra bidrag och föreningens förmåga att marknadsföra aktiviteterna i kommunen. Bidrag ges inte för ordinarie föreningsverksamhet som redan stöds av andra bidrag. Det finns särskilda krav.

Under år 2024 har ett arbete pågått med att revidera bidragsreglerna. De reviderade bidragsreglerna antogs av upplevelsenämnden 2024-09-26 § 73, och kommer att börja gälla från och med den 1 januari 2025. Enligt protokoll har förtydligande av vissa kriterier i ett antal stödformer gjorts för att underlätta ansökan, bedömning och beslut i bidragshanteringen. I de nya bidragsreglerna har investeringsstöd och stöd för kostnadsfria lovaktiviteter inkluderats. De största ändringarna som har gjorts gäller grundstödet och verksamhetsstödet, där bland annat syftet med stödformerna samt kriterier för att erhålla stöden har förtydligats. Vidare har även två krav för att bli bidragsberättigad lagts till: *Föreningens syfte ska vara allmännyttigt* och *föreningen ska ha en öppen medlemsantagning*. De nya bidragsreglerna kommer att ersätta reglerna för stöd till civilsamhället, investeringsstöd samt lovbidrag.

Vid intervjuer framgår att kommunen använder sig av boknings- och bidragssystemet Interbook Go² för hantering av föreningsbidrag. Kommunen kommer att byta till boknings- och bidragssystemet Rbok³ under hösten 2024.

Rutiner

Vi har tagit del av ett flertal rutiner och en checklista som används vid handläggning av ansökningar, och som beskrivs nedan:

- *Handläggningsmatris för bedömning* - Matrisen används av handläggare vid bedömning av ansökan. I matrisen skriver handläggare in förslag på beslut som sedan diskuteras på arbetsgruppens beslutsmöte. I matrisen kommenterar handläggare och/eller samordnare även sökandes förmåga att genomföra arrangemang/projekt i ansökan. Vid intervjuer framgår att alla bedömningar inte dokumenteras i handläggningsmatrisen.
- *Rutinbeskrivning stöd till civilsamhället i Enköpings kommun* - Denna rutinbeskrivning syftar till att ge klarhet i hur arbetsgruppen för dialog och samverkan samt föreningsstöd ska arbeta med stödsystemet Interbook Go och stöd till civilsamhället. Till denna rutinbeskrivning finns ytterligare rutin/processbeskrivningar samt ett årshjul och andra lathundar som ska underlätta det dagliga arbetet. Innehållet i rutinen beskrivs mer i detalj under revisionsfråga 2.
- *Rutinbeskrivning för utbetalning av föreningsbidrag* - Rutinen beskriver hur processen kring utbetalning av föreningsbidrag ska gå till. Föreningsbidrag söks och hanteras via det digitala webbsystemet Interbook Go. Innehållet i rutinen beskrivs mer i detalj under revisionsfråga 3.
- *Rutinbeskrivning för manuell utbetalning av stöd till civilsamhället* - En del av det ekonomiska stödet sker i form av stipendier till enskilda eller grupper, enstaka bidrag till privatpersoner och kulturstöd till enskilda näringsidkare. Utbetalning av dessa stödformer behöver hanteras manuellt till skillnad från föreningsbidrag som söks och hanteras via det digitala webbsystemet Interbook Go. Denna rutin kan även användas för utbetalning av bidrag som beslutas utanför det befintliga stödsystemet, d.v.s. när upplevelsenämnden fattat ett beslut. Rutinen beskriver hur processen kring hur manuell utbetalning av dessa särskilda stöd ska gå till. Innehållet i rutinen beskrivs mer i detalj under revisionsfråga 3.
- *Rutin för återbetalning av utbetalt bidrag* - Rutinen beskriver hur återbetalning av utbetalt bidrag ska hanteras. Innehållet i rutinen beskrivs mer i detalj under revisionsfråga 3.
- *Årshjul 2024* - I årshjulet beskrivs viktiga händelser och datum under året enligt rutin *Stöd till civilsamhället i Enköpings kommun*. Bland annat framgår när ansökningsperioden öppnas och stängs för de olika bidragen, när begäran om

² Interbook Go är Enköpings kommuns föreningsverktyg där föreningar kan ansöka om olika bidrag. I Interbook Go finns även kommunens samtliga godkända föreningar i ett föreningsregister.

³ Rbok är ett föreningsverktyg där föreningar kan ansöka om olika bidrag.

komplettering ska göras samt när utvärdering och planering ska ske. Enligt de intervjuade används inte årshjulet längre. Årshjulet har ersatts av en årsplan som beskrivs nedan.

- *Årsplan* - I årsplanen finns mer detaljerad information i jämförelse med årshjulet om ansökningsperioden för de olika bidragen, arbetsuppgifter, kommunikation samt möten, träffar och dialoger.

Vid intervjuer framgår att det delvis finns tillhörande rutiner och bedömningsgrunder för hur ansökningarna ska bedömas i förhållande till regler och villkor. Vi noterar att vissa av villkoren är formulerade så att de ger utrymme för tolkning och egna bedömningar. Handläggningsmatrisen är det dokument som främst används vid bedömning, vilket även uppges ha fungerat väl. Dock dokumenteras inte alla bedömningar i handläggningsmatrisen. Enligt uppgifter från de intervjuade kommer handläggningsmatrisen inte längre att användas när kommunen går över till det nya systemet Rbok. Samtliga rutiner kommer att ses över med anledning av de nya bidragsreglerna samt övergången till det nya systemet Rbok.

Bedömning

Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

Delvis

Vi grundar vår bedömning på att upplevelsenämnden har dokumenterade bidragsregler för föreningsbidrag, som även delges på kommunens hemsida, liksom ett ansökningssystem som till viss del fungerar som ett stöd i handläggningen. Riktlinjernas omfattning kopplat till respektive stöd varierar. Det saknas regler och villkor för det stöd som nämnden kan besluta om kopplat till särskilda händelser, likaså för stödformen driftsbidrag.

Vi bedömer även att det till viss del finns stödmaterial i handläggningen såsom checklistor, och rutiner för handläggningen för föreningsbidragsärenden. Därtill finns även till viss del bedömningsgrunder (som förtydligande till villkor och stöd i handläggningen). Detta bedömer vi innebär en risk för personberoende handläggning, samt ger utrymme för enskilda tolkningar. Till viss del hanteras denna risk utifrån de bedömningsmöten som sker. Inför övergång till nya riktlinjer och nytt bidragssystem behöver även ovan ses över och revideras.

Kontroll av ansökan och utbetalning

Revisionsfråga 2: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

lakttagelser

Kontroller bidragsberättigad

Det finns ett antal kriterier som föreningen ska uppfylla inför beslut om att bli bidragsberättigad. Kriterierna beskrivs närmare i *Bidragsregler - Stöd till civilsamhället i Enköpings kommun*. För att en förening ska bli bidragsberättigad måste de uppfylla vissa formella krav som exempelvis att föreningen är en ideell förening som är registrerad hos Skatteverket med ett organisationsnummer, att föreningen har beslutade stadgar, styrelse, firmatecknare och revisorer samt att föreningen inte har några skulder till Enköpings kommun. Det finns även grundläggande och särskilda krav som bland annat innefattar att föreningen ska följa lagar och regler, vara partipolitiskt och religiöst obunden samt icke-vinstrivande. Föreningar som har verksamhet för och med barn och unga ska dessutom ha en alkohol- och drogpolicy samt arbeta för att i beslut ta hänsyn till barn och ungas rättigheter. De kontroller som genomförs och resultatet av dessa uppges enligt de intervjuade dokumenteras i en handläggningsmatris.

Vi har, som nämnt under revisionsfråga 1, tagit del av *Rutinbeskrivning stöd till civilsamhället i Enköpings kommun*. Av rutinbeskrivningen framgår att nya föreningar som ansöker om att bli bidragsberättigade måste registrera sig och ansöka om det i Interbook Go. Har föreningen som registrerats svarat ja på frågan om de vill ansöka om kommunens föreningsbidrag så ska samordnare med stöd av sakkunnig granska dem för att se om de uppfyller kriterierna för bidragsberättigade föreningar. I rutinbeskrivningen finns information om hur handläggning ska ske i Interbook Go, däremot saknas en beskrivning av vilka bedömningsgrunder som finns utifrån kraven i bidragsreglerna och rutinbeskrivningar för hur kontrollerna ska genomföras och dokumenteras. Däremot uppges att vissa kontroller sker som t.ex. att nya föreningar kontrolleras avseende vissa av de villkor som uppges ovan.

Uppföljning av bidragsberättigade föreningar ska enligt gällande bidragsregler ske genom stickprover. Stickproven kan handla om att säkerställa att föreningen fortfarande uppfyller de formella kraven på vad det innebär att vara bidragsberättigad förening. Ett löpande arbete genomförs i samband med att en förening skickar in en bidragsansökan alternativt uppdaterar och laddar upp dokument på Interbook Go. I samband med handläggning av bidragsansökningar gör samordnare nedan kontroll:

- Kontroll görs alltid av vem som har skickat in ansökan - stämmer det med behörighet? Finns något som behöver godkännas innan handläggning? Har tidigare beviljade bidrag redovisats?

I samband med handläggning av ansökan om verksamhetsstöd görs kontroller och rimlighetsbedömningar av innehållet i ansökan.

Vi har inom ramen för granskningen inte noterat rutiner kring hur stickprovskontroller ska genomföras av tidigare bidragsberättigade föreningar, bl.a. med avseende på omfattning, med vilken systematik och intervall. Viss kortfattad information finns i handläggningsmatrisen, men det saknas en fullständig beskrivning.

Kontroller föreningsbidrag

Efter godkännande om att vara en bidragsberättigad förening kan föreningen ansöka om olika bidrag i Interbook Go. Föreningar kan ansöka om föreningsbidrag inom en angiven tidsperiod. Enligt intervju ansöker samtliga bidragsberättigade föreningar via det digitala systemet Interbook Go och det finns ingen möjlighet att ansöka via blankett.

I *Rutinbeskrivning stöd till civilsamhället i Enköpings kommun* finns interna rutiner och arbetssätt i form av bedömningskriterier och principer för bedömning som ska användas vid prövning av olika föreningsbidragsansökningar. Av rutinbeskrivningen framgår bland annat att samtliga föreningar som ansöker om bidrag måste vara bidragsberättigade, ha ett konto på Interbook Go och se till att samtlig information och dokument är aktuella.

Det framgår vidare av rutinbeskrivningen att samordnaren är ansvarig för bidragen och läser samtliga ansökningar. Sakkunnig ska inför varje arbetsmöte läsa igenom ansökningarna och göra en bedömning. Detta innebär ett färdigt förslag på beslut till arbetsmötet. Det kan även vara förslag på begäran om kompletteringar. Samordnaren stämmer av arbetsgruppens bedömning med ansvarig chef som godkänner slutgiltigt förslag på prioritering och bedömning enligt delegationsordning. I bedömning av samtliga ansökningar ska följande principer präglade bedömningen:

- Hur angelägen aktiviteten/projektet är för målgruppen.
- Sökandes behov av stöd.
- Ansökan ska vara av god kvalitet och röra aktiviteter/projekt med god framförhållning.
- Genomförbarhet – är det rimligt och möjligt?
- Utvecklingspotentialen utifrån den sökandes egna identifierade behov.
- Varje kategoris särskilda bedömningsvillkor enligt bidragsreglerna
- Jämlik fördelning av de olika stödformerna mellan olika kategorier.
- Prioritering inom budgeterade medel.

Det beskrivs vid intervjuer att bedömningsgrunderna inte är helt tydliga. Enligt de intervjuade behövs en tydligare vägledning för handläggnings- och bedömningsprocessen. Det är fortfarande inte helt klart hur hela processen kommer att se ut framöver i och med övergången till det nya systemet Rbok.

Besök

Vid intervju uppges att det inte har gjorts några fysiska kontroller i form av t.ex. verksamhetsbesök eftersom det inte har funnits tillräckligt med personella resurser.

Internkontrollplan

Vi har för granskningen tagit del av nämndens internkontrollplan och tillhörande riskanalys för åren 2023 och 2024. I beslutade internkontrollplaner noteras ingen risk

eller kontroll med koppling till föreningsbidrag. Däremot finns det för både år 2023 och år 2024 en risk kopplad till delegationsordningen och att beslut inte fattas i enlighet med den. Kontrollmomenten innefattar översyn av delegationsordningen, att delegationsordningen inklusive rutin vid beslutsfattande är känd samt kontroll av fattade beslut. I riskanalysen för år 2024 har nämnden riskbedömt området *Utbetalning av stöd till civilsamhället sker inte enligt rutin* där risken beskrivs vara att nämnden betalar årligen ut olika stöd till civilsamhället olika bidrag, stipendier och avtal. Brott mot välfärden blir allt vanligare. Nämnden måste säkerställa att pengarna går dit de ska och enligt fastställda riktlinjer och rutiner. Sannolikheten att det sker bedöms vara mindre sannolik men konsekvensen bedöms som allvarlig. Risken bedöms som medelhög och har inte tagits med som kontrollmoment i internkontrollplanen.

Stickprov

Inom ramen för granskningen har stickprov på 10 föreningsbidragsansökningar genomförts på bidrag som beviljats och betalats ut under åren 2023-2024. Stickprov har genomförts på totalt sex olika bidragstyper: arrangörsstöd, investeringsstöd, lovbidrag, startstöd, utvecklingsstöd och verksamhetsstöd. För stickprovet har tre arrangörsstöd, två investeringsstöd, ett lovbidrag, ett startstöd, tre utvecklingsstöd och tre verksamhetsstöd valts ut. Vi har även stickprovsgranskat tre föreningsbidragsansökningar som avslagits.

Stickprovsgranskningen innehåller följande delar:

- Att föreningen är bidragsberättigad med tillhörande genomförda kontroller och begärda underlag
- Om ansökan är fullständig med tillhörande handlingar och om det finns dokumentation som visar att ansökan lever upp till bidragsformen i övrigt
- Beslut för beviljat bidrag
- Om bidraget redovisats/återrapporteras

Resultat

- För samtliga föreningar som varit föremål för stickprovsgranskning har vi erhållit handlingar och vissa dokumenterade kontroller inför att bli bidragsberättigade enligt beskrivning under revisionsfråga 1. För vissa föreningar har vi inte erhållit underlag som visar att kontroller gjorts avseende exempelvis policydokument och deltagarlistor. Samtliga föreningar har lämnat in årsmötesprotokoll där styrelse, firmatecknare och revisorer utsetts. Vidare har alla föreningar lämnat in sina stadgar. Av handläggningsmatrisen framgår att kontrollen av stadgar dokumenterats i form av *ok*, det framgår således inte vad kontrollen avsett, d.v.s. om stadgar finns eller om det även skett en granskning av innehållet i stadgarna.
- För samtliga ansökningar om att bli bidragsberättigad finns en ansökan inskickad genom det digitala systemet Interbook Go. Vi har däremot inte kunnat verifiera detta då de enligt uppgifter inte finns något formellt ansökningsformulär utan föreningarna kryssar endast i en ruta i Interbook Go där det står att de vill ansöka om att bli

bidragsberättigade. Enligt de intervjuade kommer ett formellt ansökningsformulär att finnas i det nya bidragssystemet Rbok.

- Flera kontroller genomförs endast när en ny förening ansöker om att bli bidragsberättigad, exempelvis organisationsnummer och bankuppgifter. Dessa kontroller görs inte årligen för de föreningar som har varit bidragsberättigade tidigare år. Av beslutade riktlinjer framgår att kraven för att vara bidragsberättigad ska följas upp årligen. För vissa kriterier för att bli bidragsberättigad som exempelvis om föreningen följer lagar och regler, om föreningens verksamhet är partipolitiskt och religiöst obunden samt att föreningens verksamhet är icke vinstdrivande kan vi inte se att kontroller har genomförts eller hur de har genomförts.
- För samtliga föreningsbidragsansökningar finns en ansökan inskickad och har skickats in genom det digitala systemet Interbook Go. Samtliga ansökningar har innehållit den information som krävs enligt kriterierna. Däremot saknas det för verksamhetsstöd, utvecklingsstöd och investeringsstöd dokumenterade kontroller av flera bedömningskriterier samt dokumentation av utförda kontroller.
- Stickprovsgranskade föreningsbidrag ska enligt gällande delegationsordning beslutas på delegation och beslutas av enhetschef, verksamhetschef eller förvaltningschef beroende på beloppsgräns. Av erhållna underlag kan vi inte utläsa vem som fattat beslut om bidragen. Vi har inte heller erhållit underlag där det framgår att beslut fattats av rätt delegat.
- För samtliga föreningsbidragsansökningar som avslagits finns ett dokumenterat avslagsbeslut med tydlig motivering och beslutet har fattats av behörig person. Samtliga föreningar har varit bidragsberättigade.
- Gemensamt för samtliga stickprov noteras att det inte tydligt framgår av ansökan eller av handlingarna hur föreningen förhåller sig till samtliga krav som ställs i riktlinjerna. Flera av kriterierna samt kontrollen av dessa (både kraven avseende att bli bidragsberättigad och kraven för den specifika bidragstypen) dokumenteras inte vilket innebär att det inte är spårbart hur förvaltningen har säkerställt att samtliga krav är uppfyllda.

Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

Delvis.

Vi bedömer att det till viss del sker kontroller såväl i samband med att föreningar ska bli bidragsberättigade som vid ansökningar om föreningsbidrag. De kontroller som ska genomföras finns till viss del dokumenterade. Det saknas fullständig dokumentation över de kontroller som ska genomföras med tillhörande rutinbeskrivningar och bedömningsgrunder. Vi noterar även att de kontroller som sker är i form av skrivbordskontroller, d.v.s. verksamhetsbesök med fysiska kontroller sker ej.

Utifrån de brister vi noterat i vår stickprovsgranskning bedömer vi att tillräckliga

kontroller inte sker i enlighet med riktlinjerna. Vi har inom ramen för stickprovet till viss del erhållit dokumentation över berörda föreningar och tillhörande dokumentation som visar att föreningarna uppfyller kraven för att bli bidragsberättigade och för olika typer av föreningsbidrag. Detta innebär att det inte fullt ut är spårbart hur det säkerställts att föreningen är bidragsberättigad och det föreligger således en risk att föreningarna får föreningsbidrag men inte lever upp till de krav som finns för att bli bidragsberättigad. Kontroller avseende att bli bidragsberättigad utförs i större omfattning för nya föreningar. Likaså att det inte tydligt hur det säkerställts att föreningarna som erhåller föreningsbidrag uppfyller samtliga krav i enlighet med riktlinjerna. Vi bedömer att detta behöver utvecklas i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoendet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.

Vidare ser vi positivt på att nämnden har riskbedömt bidragsgivning. Med tanke på att risken bedömdes som medelhög och utifrån det som vi ser i granskningen kan nämnden överväga att bredda sin riskbedömning kopplat till bidragshantering och överväga att även införa kontrollmoment i kommande internkontrollplaner.

Kontroll vid utbetalningar

Revisionsfråga 3: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

lakttagelser

Kontroller inom upplevelseförvaltningen

Som nämnt under revisionsfråga 1 har vi tagit del av rutinen *Rutinbeskrivning för utbetalning av föreningsbidrag* som beskriver hur processen kring utbetalning av föreningsbidrag ska gå till. Av rutinen framgår att föreningar som vill söka bidrag hos upplevelseförvaltningen gör detta genom att registrera sin förening i den digitala plattformen Interbook Go och därifrån ansöker om bidrag enligt förutbestämda tidsplaner. I systemet finns förprogrammerade beräkningsgrunder inlagda för respektive bidragsform. Beräkningarna sker sedan med automatik utifrån beräkningsgrunderna men kan även justeras manuellt beroende på vilken bidragsform ansökan rör.

Vidare framgår av rutinbeskrivningen att ansvarig handläggare kontrollerar att beräkningen blir korrekt, godkänner den för utbetalning senast den 20:e varje månad med utbetalning av föreningsbidrag den 27:e samma månad. En utbetalningsfil samt en leverantörsfil skapas i Interbook Go och skickas automatiskt till ekonomisystemet. Om kontouppgifter eller organisationsnummer inte stämmer ska handläggare på upplevelseförvaltningen underrättas om detta så att hen kan justera uppgifterna i Interbook Go. Ekonomistöd genomför en kontroll av de underlag som inkommit digitalt så att det inte förekommer felaktig information om betalningsmottagarna. Ansvarig handläggare får i samband med att utbetalningsfil och leverantörsfil skapas ut ett attestunderlag och skriver under utskrivet underlag och lämnar till chef enligt delegationsordning på både digitalt och i pappersformat. Utbetalningsunderlaget attesteras av ansvarig chef som har attesträtt enligt delegationsordningen. Chef skannar in det attesterade underlaget för att sedan mejla detta till Ekonomistöd. Chef skannar

även in den attesterade papperskopian där registrator sedan diarieför den. Det attesterade originalet skickas med internpost till Ekonomistöd. Enligt uppgift sker inte utbetalningar av föreningsbidrag månatligen varvid ovanstående kontroller inte sker varje månad.

Vid intervjuer uppges att en förening måste ha ett plusgiro- eller bankgirokonto för att bli bidragsberättigad. Om föreningen vill byta kontouppgifter måste förvaltningen meddelas. Ekonomiuppgifterna i Interbook Go kan ändras av samtliga som har behörighet inom kommunen, föreningarna kan alltså inte ändra själva. Enligt uppgifter har bl.a. handläggare på upplevelseförvaltningen behörighet att ändra dessa uppgifter i Interbook Go (totalt 17 personer), något som Ekonomistöd kritiserat. Vidare uppges att samtliga 17 personer med behörighet är anställda inom upplevelseförvaltningen. I det nya systemet Rbok kommer totalt tre personer på kommunen att ha behörighet att ändra dessa uppgifter.

Vi har även tagit del av *Rutin för återbetalning av utbetalt bidrag* som beskriver hur återbetalning av utbetalt bidrag ska hanteras. Av rutinen framgår att ett utbetalt bidrag kan behöva återbetalas helt eller delvis av följande anledningar:

- om lämnade uppgifter visar sig felaktiga
- om bidraget använts i strid med bidragsreglerna
- om bidraget använts för annat ändamål än det som uppgivits i ansökan.

Det uppges vid intervjuer att det har förekommit att föreningar blivit återbetalningsskyldiga. Det är handläggare på upplevelseförvaltningen som handlägger ärendet och skickar sedan ett underlag/beslut till ekonomistöd som skickar ut en faktura.

Kontroller ekonomistöd

I rutinbeskrivningen ovan beskrivs att när Ekonomistöd fått det attesterade underlaget via mejl så kör de filen i ekonomisystemet. Om någonting är fel med utbetalningen tar Ekonomistöd kontakt med den handläggare som finns angiven på attestunderlaget. Utbetalningarna ska kunna göras den 27:e varje månad. Ekonomiassistent ansvarar för att månadsvis förse nämndsekreterare med underlag för de beslut som tagits enligt delegationsordning samt kontrollera att konteringen av utbetalda belopp är korrekt. Enligt uppgifter tar Ekonomistöd kontakt med handläggare på föreningsstöd när ett bankgiro, plusgiro eller kontonummer inte finns upplagda i ekonomisystemet för att få korrekta bankuppgifter. I samband med sakgranskning uppges att det finns två roller som kan göra ändringar av betalningsuppgifter i leverantörsregistret i ekonomisystemet. Ändringar måste godkännas av två personer, vilket uppges inte vara samma personer som har behörighet att ändra uppgifter i Interbook Go.

Det beskrivs vid intervjuer att ekonomistöd inte har några egna rutiner eller riktlinjer kopplade till kontroller och utbetalningar av föreningsbidrag. Ekonomistöd är inte heller involverade i steget att föreningar blir bidragsberättigade eller i ansöknings- och beslutsprocessen. Ekonomistöd har endast hand om själva utbetalningen av föreningsstöden. Det uppges att det inte genomförs några kontroller i samband med

attest i systemet utan förvaltningen skriver ut en fil från Interbook Go med en lista över samtliga föreningar som ska få utbetalning samt belopp, som sedan skrivs under av enhets- eller verksamhetschef enligt den rutin som nämns ovan under avsnittet *Kontroller inom upplevelseförvaltningen*. Stickprovskontroller har tidigare genomförts där uppgifterna i filen jämförts med uppgifterna i Interbook Go, dessa har däremot inte dokumenterats. Ekonomistöd gör kontroller av skulder och informerar förvaltningen veckovis om föreningar har utestående fakturor.

Vidare uppges det vid intervjuer att det har gjorts en omorganisation av ekonomifunktionen. Kommunens controllers har tidigare varit organiserade inom förvaltningarna, men har nu centraliserats i en ekonomifunktion som lyder under kommunledningskontoret.

Stickprov

Inom ramen för granskningen har stickprov på 10 föreningsbidragsansökningar genomförts. Vi har i vår stickprovsgranskning inte erhållit några underlag som visar på att kontroller utförts avseende att utbetalningar sker till rätt förening. Enligt uppgifter sker kontroll av bankgiro/plusgirokonto när en ny förening ansöker om att bli bidragsberättigad. Dessa kontroller genomförs inte årligen för de föreningar som har varit bidragsberättigade tidigare år.

Bedömning

Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Delvis.

Vi grundar vår bedömning på att det utförs vissa kontroller inom området, främst inom förvaltningen. Kontrollerna som genomförs är dock inte dokumenterade i någon rutin eller checklista, mer än till viss del i handläggningsmatrisen och i rutinen för utbetalning av föreningsbidrag. Kontrollerna som genomförs dokumenteras till viss del. Vi grundar även vår bedömning på att det, förutom t.ex. vissa kontroller av bank- och plusgiro, saknas tillräckliga upprättade rutiner för vilka kontroller och säkerställanden som ska ske i samband med utbetalningar samt hur utförda kontroller ska dokumenteras och signeras. Kontroll av bank- och plusgiro sker främst då en förening blir bidragsberättigad samt om ekonomisystemet signalerar avvikelser. Ekonomisystemet har vissa inbyggda kontroller kring ändring av betalningsuppgifter. Det sker inte heller några fysiska kontroller av föreningen och dess existens och verksamhet.

Även om det finns vissa inbyggda kontroller i ekonomisystemet kring ändring av betalningsuppgifter bedömer vi det som en brist att det finns flera medarbetare som har behörighet att ändra föreningarnas inbetalningsuppgifter i bidragssystemet Interbook Go samt möjlighet att manuellt ändra beräkningsgrunder för bidragstyperna. Införandet av nytt system tyder på att antalet personer med behörighet till systemet kommer att begränsas.

Vidare grundar vi vår bedömning på resultatet av stickprovsgranskningen som visar på att kontroller inte sker i större utsträckning och det finns inte spårbarhet av utförda kontroller.

Tillräckliga kontroller av ändamål

Revisionsfråga 4: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

lakttagelser

Kontroller av bidragsberättigade föreningar

Uppföljning av bidragsberättigade föreningar ska enligt gällande bidragsregler ske genom stickprover, se revisionsfråga 2 för vidare information.

På kommunens hemsida framgår att uppföljning av bidragsberättigade föreningar genomförs årligen. Det sker genom att föreningen uppdaterar sina kontaktuppgifter och inkommer med senaste årsmötesprotokollet och aktuella medlemssiffror i det digitala systemet för föreningsbidrag senast den 15 januari årligen. Fördjupad uppföljning av inlämnade och redovisade uppgifter i bidragsansökningar genomförs i avsedda ansöknings- och redovisningsformulär samt genom stickprov där föreningen ska kunna visa upp efterfrågade underlag. I samband med vår granskning har hemsidan uppdaterats. Den information som anges här i rapporten är de rutiner som gäller framöver. Vid sakgranskning uppges att aktuella medlemssiffror inte efterfrågas varje år utan sker enbart i samband med att en förening blir bidragsberättigad. Vidare uppges att fördjupad kontroll sker om särskilda skäl föreligger.

Kontroller per bidragstyp

I *Rutinbeskrivning stöd till civilsamhället i Enköpings kommun* framgår att när bidrag är beviljat ska ett redovisningsformulär kopplas till ansökan och skickas ut till föreningen. Redovisningsdatum sätts till 31 augusti eller 28 februari. Enligt reglerna ska redovisning vara genomförd två månader efter genomförd aktivitet, men för effektiv handläggning finns två fasta datum per år för hantering av redovisningar. Detta gäller för arrangörsstöd, utvecklingsstöd, lovbidrag och investeringsstöd. Vad gäller grundstöd måste granskning av senast aktuella årsmötesprotokoll samt nya styrdokument senast 31 december vara godkända inför kommande kalenderår för att grundstöd ska kunna utbetalas. Grundstödet betalas ut i samband med verksamhetsstödet.

Det beskrivs vid intervjuer att vid uppföljning görs en kontroll av ansökan och redovisning för att kontrollera att budget och resultat stämmer överens. Det har inte gjorts några verksamhetsbesök eftersom det inte har funnits tillräckligt med personella resurser.

Stickprov

Av riktlinjerna framgår att kommunen årligen ska följa upp att kraven för att vara bidragsberättigad förening är uppfyllda samt att lämnade uppgifter är korrekta. Vi kan av stickproven inte se att detta har skett. Vid intervjuer framgår att samtliga kontroller för att bli bidragsberättigad genomfördes för samtliga föreningar år 2019. Sedan dess har det

inte skett någon uppföljning av samtliga kriterier. Vi har däremot sett att samtliga bidragsberättigade föreningar har lämnat in årsmötesprotokoll från år 2023 där styrelse, firmatecknare och revisorer utsetts.

Av våra stickprov är det två bidragsberättigade föreningar som valts ut för fördjupad kontroll år 2024 enligt bidragsreglerna. Vid granskningstillfället har de fördjupade kontrollerna inte genomförts ännu. De fördjupade kontrollerna dokumenteras enligt uppgifter direkt i Interbook Go. Vi noterar av erhållit underlag att totalt har 18 av 132 bidragsberättigade föreningar valts ut för kontroll år 2024, vilket utgör ca 13,6 %. Med vilken systematik och omfattning urvalet har skett framgår inte.

Vad gäller föreningsbidragen visar stickproven att redovisning av resultat och ekonomi har gjorts för samtliga utbetalda arrangörsstöd, lovbidrag och utvecklingsstöd. Av två granskade investeringsstöd så saknas ekonomisk redovisning för ett av dem på grund av ändrad tidsplan. Vi noterar att underlagens art varierar, ibland finns kvitto bifogat, ibland finns en sammanställning av intäkter och kostnader. Uppföljning av ändamål sker till viss del och som noterats tidigare sker kontroller av inlämnade uppgifter dock inte via verksamhetsbesök med fysiska kontroller.

Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Delvis.

Vi grundar vår bedömning på att vissa kontroller sker. För kontroll av om föreningar är fortsatt bidragsberättigade ska samtliga villkor kontrolleras årligen, men sker för närvarande endast via stickprovsgranskning (förutom av årsmötesprotokoll som begärs in årligen). Då kontroller hänförliga till våra stickprov (2 st) ännu inte genomförts vid tidpunkten för vår granskning kan vi inte uttala oss om dessa.

Vi bedömer att det är en brist att det inte utförs några verksamhetsbesök och fysiska kontroller av föreningarna för att kontrollera att bidragen använts till avsedda ändamål.

Uppföljning och återrapportering till nämnden

Revisionsfråga 5: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

lakttagelser

Inom ramen för granskningen har vi gjort en granskning av upplevelsenämndens protokoll för perioden januari 2023 till och med oktober 2024. I genomförd protokollsgranskning noteras att nämnden fått följande rapportering:

- 2024-10-24 § 87: Upplevelsenämnden beslutar om att ge en förening ett driftsbidrag om 250.000 kr. Nämnden beslutade även att ge förvaltningen i uppdrag att utifrån en dialog med föreningen se över möjligheterna att snarast teckna ett kortvarigt avtal där nämnden står för de fasta driftkostnaderna samt att ge förutsättningar för en drift

av anläggningen från 1 december 2024 till 31 maj 2025 ge förvaltningen i uppdrag att tillsammans med föreningen analysera och följa upp verksamheten och ekonomin för säsongen 24/25 inför beslut om hur samarbetet ska se ut framåt.

- 2024-09-26 § 73: Upplevelsenämnden antar reviderade bidragsregler, *Stöd till civilsamhället i Enköpings kommun*, att gälla från 2025-01-01. Upplevelsenämnden beslutar även att ge förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna att främja föreningar som fokuserat arbetar med inkludering och bredd före elitsatsningar på barn- och ungdomsnivå.
- 2024-06-13 § 57: Officiell presentation av idrottsstipendium 2024
- 2024-04-25 § 34: Samordnare för civila samhället informerade om kommande justeringar kring bidragsregler. Beslut kommer att fattas av nämnden i september.
- 2023-12-14 § 127: Upplevelsenämnden beslutade att lämna ett föreningsbidrag till en förening om 574.845 kr. Bidraget villkoras med att föreningen använder bidraget till att omgående betala av sitt lån till Swedbank Hypotek AB och därefter redovisar detta till upplevelseförvaltningen.
- 2023-11-16 § 115: Officiell presentation av civilsamhällesstipendium
- 2023-10-17 § 98: Upplevelsenämnden antar bidragsregler för kostnadsfria lovaktiviteter
- 2023-09-21 § 89: Upplevelsenämnden biföll ansökan om ett investeringsstöd på 400.000 kr. Stödet villkoras med att föreningen efter projektets slut återredovisar hur investeringsstödet har använts.
- 2023-06-15 § 66: Offentlig presentation av idrottsstipendiater 2023

Av protokollsgranskning noteras även att nämnden, vid varje sammanträde, tar del av delegationsbeslut. Vi noterar att dessa ärenden omfattar beslut om föreningsbidrag.

Det framkommer vid intervjuer att nämnden kan fatta beslut om särskilda bidrag till föreningar, exempelvis som de bidrag som nämns ovan. Om nämnden fattar beslut ska en återredovisning av bidraget ske till nämnden. Inom ramen för vår granskning har vi inte i protokoll kunnat spåra att det sker en återrapportering.

I upplevelsenämndens delårsrapport per augusti 2023 (beslutad 2024-09-26 § 72) framgår att förvaltningen under våren tecknat ett avtal om ett nytt boknings- och bidragssystem som kommer att ersätta förvaltningens befintliga system. Systembytet väntas leda till en effektivisering av förvaltningens boknings- och bidragsprocesser, generera en bättre användarupplevelse för föreningar och privatpersoner samt tillgängliggöra ny funktionalitet. Implementeringen av systemet pågår och är planerat att vara i drift innan årsskiftet. Vidare framgår att arbete pågår med revidering av bidragsregler.

I upplevelsenämndens verksamhetsberättelse 2023 (beslutad 2024-02-29 § 14) framgår att en översyn av verksamheten och dess organisation har genomförts och de medarbetare som arbetar med stöd till civilsamhället på olika sätt samlades i en ny enhet, Föreningsstöd. Enheten startade upp sitt arbete i september 2023. Vidare framgår att dialoger har förts löpande under året med föreningar som erhåller bidrag. I verksamhetsberättelsen följs även indikatorn *Nöjd kundindex föreningsliv/övrigt*

civilsamhälle, föreningar och andra aktörer som samverkat med eller deltagit i föreningsdialoger och/eller utbildningar anordnade av UPN är nöjda eller mycket nöjda upp där utfallet för 2023 visar att 88 % är nöjda eller mycket nöjda. Målvärdet är 80 %.

Vid intervjuer nämns att delar av nämnden deltar på föreningsdialoger två gånger per år. Nämnden uppges inte ha någon aktiv roll utan det är förvaltningen som ansvarar för dialogerna med föreningarna. Det skickas även ut en årlig enkät till föreningarna för att följa upp hur samverkan med förvaltningen fungerar, vilket redovisas i verksamhetsberättelsen.

Bedömning

Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Delvis.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden tar del av regelbunden dokumenterad uppföljning under året i form av t.ex. återrapportering av delegationsbeslut, stipendier och information i delårsrapport och verksamhetsberättelse kring förändringar av organisation och systembyte. Delar av nämnden deltar även vid föreningsdialoger samt tar del av enkätresultat. Vidare har nämnden fått information om kommande förändringar kopplat till revidering av regler samt fattat beslut om dessa.

Nämnden erhåller inte en samlad rapportering för helåret kopplat till föreningsbidrag som innefattar bl.a. ekonomiskt utfall, vad bidrag beviljats för/till vilka föreningar och återrapportering från föreningarna. Utifrån att nämnden delegerat merparten av beslutsfattandet om bidrag till föreningar blir återrapporteringen extra viktig. Nämnden har heller inte erhållit återrapportering för de bidrag som nämnden fattat beslut om. Nämnden genomför inte heller några verksamhetsbesök.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Enköpings kommun genomfört en granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar. Granskningens syfte var att bedöma om upplevelsenämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att upplevelsenämnden inte helt har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Delvis	
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Delvis	
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Delvis	
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Delvis	



Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi upplevelsenämnden att:

- Säkerställ att tydliga rutiner, checklistor och bedömningsgrunder upprättas för handläggningen av föreningsbidrag och tydliggör hur ställda krav ska styrkas, kontrolleras och dokumenteras. Detta i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoende och sårbarhet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.
- Tillse att det upprättas riktlinjer och villkor för de särskilda stöd som nämnden kan fatta beslut om.
- Säkerställ tillräcklig omfattning av kontroller i alla delar i processen och att utförda kontroller, bedömningar och vidtagna åtgärder i handläggningen av föreningsbidrag systematiskt dokumenteras och signeras. Tillse att uppföljande kontroller av bidragsberättigade föreningar sker årligen i enlighet med riktlinjerna.
- Säkerställ en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag samt tillse att det dokumenteras.
- Riskbedöma hela föreningsbidragsprocessen inom ramen för nämndens systematiska arbete med intern kontroll.
- Undersök möjligheten att begränsa antalet användare som kan göra ändringar av inbetalningsuppgifter och beräkningsgrunder i bidragssystemet.
- Tillse ett strukturerat systematiskt arbete med verksamhetsbesök och fysiska kontroller som inkluderar rutiner samt dokumentation av besök och utförda kontroller.

2024-12-09

Kristian Damlin

Anna Hilmarsson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Enköpings kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 23 januari 2024. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.